

Sovet dövrü ədəbiyyatçı-
larının ən çox oxuduğu
mətbuat orqanı "Literaturnaya qazeta" idi. İnternet imkanlarının, ümumən, qəzetlərin sayının az olması ucba-
tından oxu dairəsi də nisbətən məhdu idi. Bu gün isə internet imkanları da ədəbiyyatçılara saysız çeşidlər təqdim edir. Fərqi yoxdur, çap məhsulu olsun, ya elektron media. Dünyanın istənilən nöqtəsində dərc olunan mətbuatı oxumaq mümkündür. Bəs görən yazıçı və ya şairlərimiz xarici mətbuatla maraqlanırlarmı? "Müzakirə"mizdə maraqlı cavablarla qarşılaşdıq.

Yazıçı-publisist Nəriman Əbdülrəhmanlı bildiyi dillərdə - türk, rus, gürcü mətbuatını izlədiyini vurğuladı: "Əlbəttə ki, özüm üçün vacib saydığım nəşrləri oxuyuram. Rusiyanın "İnostrannaya lireatura", "Drujba narodov", "Kontinent", Türkiyənin "Qardaş qələmlər", Gürcüstanın "Literaturuli Sakartvelo" ("Ədəbi Gürcüstan"), Qazaxıstanın "Amanat" jurnallarını daim izləyirəm ki, dünya ədəbiyyatında gedən proseslərdən xəbər tutum. Həm də, ikinci peşəm olan tərcüməçilik bunu tələb edir. Məncə, oxuduğu hər bədii əsərdən yazıçının təsirlənməsi absurd fikirdir, çünki əsl yazıçıya yalnız fenomenal bədii səviyyəyə malik əsər təsir göstərə bilər. Hər şeydən təsirlənən qələm sahibi artıq özünə və öz zövqünə şübhə ilə yanaşmalıdır. Bu mənada təsirləndiyim əsərlər az olur, həm də o təsir mənim yazılarımda qətiyyətlə əks olunmur, sadəcə, necə deyirlər, "ədəbi plankanı" müəyyənləşdirməyə yardım göstərir. Məncə, bu, həm də bədii duyumumu daim oxarlı saxlamağıma yardım göstərir.

Yazıçı Elçin Hüseynbəyli bildirdi ki, "Literaturnaya qazeta", "Drujba Narodov" nəşrlərini və bəzi xarici mətbuat orqanlarını sovet dövründə almış. İndi isə onların hamısını-

Ədəbiyyat adamları hansı ölkələrin mətbuatını təqib edirlər?

"Öz yazıçılarımız, şairlərimiz, ədəbiyyatımızla bağlı hər hansı xəbərə rast gəlmək istəyirəm"

dan imtina edib: "Açıq, həmin mətbuat orqanlarda məni maraqlandıran bir şey tapa bilmirəm. Çünki ədəbiyyat özünü təkrar etməyə başlayır. O baxımdan da maraqlı bir şey görmürəm. Ola bilsin ki, həm də yaşla bağlıdır. O qədər oxumuşam, indi fikirləşirəm ki, bundan sonra nə oxuyum? Mənə elə gəlir ki, yazılanların böyük əksəriyyətini oxumuşam. E.Hüseynbəyli hesab edir ki, artıq mətbuatın dövrünü keçib. İndi tamam başqa dövrüdür. Elektron media mətbuatı arxa plana keçirir. Xarici ölkələrdə qəzetlərin çoxu pulsuz paylanır. Çünki orada daha çox şirkətlərin reklamları çap olunur. Şirkətlər də o qəzetləri maliyyələşdirir. Həmin qəzetlərin tirajı çox olarsa, insanlar da onlarla daha çox tanış ola bilərlər. Düşünürəm ki, bundan sonra qəzetlərdə məni təəccübləndirəcək nəşə olsun. Ona görə, özüm də ortaya konseptual nəşə qoya bilmərəm".

Yazıçı Orxan Fikrətoğlu "Xəbərlər" proqramının işçisi olduğundan gündəlik mətbuatı - istər yerli, istərsə də xarici nəşrləri izlədiyini deyir: "Bu, mənim işimdir. İstər Amerika, istər Avropa, istər Asiya ölkələrinin mətbuatı olsun, gündəlik nəzər yetirirəm. Erməni mətbuatını da izləyirəm. Çünki gündəlik informasiya almaq üçün bu, vacibdir. Hər gün efirə çıxdığım üçün informasiyaları izləmək mənim vəzifəmdir. Təbii ki, bunların arasında daha çox ürəyimcə olan ədəbiyyat nümunələrinə də rast gəlirəm. Ancaq daha çox xəbər layihəsi həyata keçirdiyim üçün o prizmadan baxmağa məcburam. Ermənilər Qarabağla bağlı ildə 6-7 əsər çap etdirirlər. Onların çoxu Azərbaycan xalqının təhqirinə yönələn əsərlərdir. Biz ədəbiyyatın bu tərəfini demək olar ki, düşünmürük. Bizə elə gəlir ki, mütləq barış yolu seçilməli, tolerant yanaşmalıyıq. Erməni dilini bilmədiyim üçün həmin əsərlər çapdan çıxan kimi rus dilində yazılan şərhləri oxuyuram. Dünya ədəbiyyatında baş verənlərin sırf ədəbi dərjələrdə nəş-

rinə gəlməyə, mənə daha çox maraqlı olan Rusiyanın ədəbiyyat qaynaqlarıdır. Ona görə, Moskvada dərc olunan "Literaturnaya qazeta"-nı mütləq oxuyuram. Yeni dərjiləri də oxuyuram. Orada çox maraqlı ədəbiyyat nümunələri dərc olunur. Sankt-Peterburqda nəşr olunan ədəbi mətbuat istədiyim səviyyədədir. Sinyavski Daniəldən sonra son illərin gürcü nəşri çox maraqlıdır. Düzdür, son vaxtlar ciddi nümunələrə az-az rast gəlirəm".

Yazar Aysel Əlizadə hər şeylə maraqlandığını deyir: "Bələ ki, təkcə "Literaturnaya qazeta" deyil, "Sovşenno sekretno" qəzetini ermənilərin sayından oxuyuram ki, onların nə etdikləri, hansı məlumatları yaydıkları ilə maraqlanıram. Mətbuat mənim diqqətimdədir. Ona görə, yazılan hər xəbərə, materiala maraqlanıram. Ədəbiyyatla bağlı informasiyalara gəlməyə, A.Əlizadə bildirdi ki, bu gün bu istiqamətdə saytlar daha çoxdur: "Ədəbi saytlar müxtəlifdir. "Selskaya literatura"-nı, Bi-Bi-Ci-nin saytlarını oxuyuram. Demək olar ki, hər gün saytlara vaxt ayırıram. Üzvü olduğum saytlar da var. ABŞ-ın feminist saytlarını izləyirəm. Mən xarici mediada öz ölkəmlə bağlı materiallar da görmək istəyirəm. İstəyirəm ki, ölkəmizlə bağlı müsbət xəbərlər olsun. Öz yazıçılarımız, şairlərimiz, ədəbiyyatımızla bağlı hər hansı xəbərə rast gəlmək istəyirəm. Bu mənada çox passivik".

Yazar Aqşin Yenisey bildirdi ki, hazırda Ankarada yaşadığı üçün daha çox Türkiyə mətbuatını izləməyə çalışıram: "Varlıq", "Doğu-Batı" kimi jurnalların, demək olar ki, hər nömrəsini gözəndən qaçırmamağa çalışıram. Dünyada baş verən aktiv prosesləri isə internet mediasından izləyirəm. Tv-lərə gəlməyə, "National Geographic" kanalının daimi tamaşaçısıyam. Xüsusilə bu kanalda müzakirə olunan elm və texnologiyaların gələcəyi haqqında mövzular, astrofizik Nil Deqrass Taysonun verilişlərini mütəmadi olaraq izləyirəm".

Yazar Emin Piri deyir ki, nə qədər qərribə görünsə də, mənə görə, şairin oxuyacağı ədəbi məsullar ikinci-üçüncü planda olmalıdır: "Ona görə də, daha çox tarixi, siyasi, fəlsəfi media orqanlarını oxumağı üstün bilirəm. Məsələn, qardaşım İstanbulda yaşadığından oradan daha çox siyasi mətbuat orqanları gətirdirəm. İnternet vasitəsilə oxumağa gəldikdə isə bundan imtina etmək absurd olardı. Bir yazarı yetişdirən mühit, ədəbi yaradıcılığında daha kənar məhsullarla beynini zənginləşdirməsidir. Son zamanlar maraqlı müharibə, siyasət, din ilə əlaqəli araşdırmaları oxumaq, analiz etməkdir. Belə olduqda yazır lokalıqdan çıxır, eyni zamanda bunlar əsərlərinə də sirayət edir".

Yazıçı Mirmehdi Ağaoğlu bildirdi ki, Türkiyə və Rusiyanın ədəbiyyat saytlarını mütəmadi olaraq izləməyə çalışır: "Ammə xüsusən Rusiya mətbuatını izləməkdə davam edirəm. Xüsusən "Arqument i faktı", "Komsomolskaya pravda", "RİA Novosti" və s. media orqanlarını nəzərdən keçirirəm. Ədəbiyyat saytlarına gəlməyə, ruslarda LIB RU, "İnostrannaya literatura"-ya baxıram".

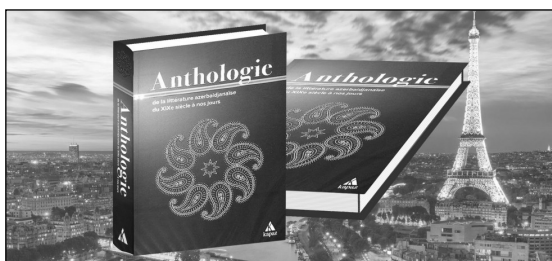
Təranə Məhərrəmov

"Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" kitabı Fransada nəşr olunub

Azərbaycan ədəbiyyatının dünyada tanınması və təbliği istiqamətində Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin həyata keçirdiyi növbəti beynəlxalq nəşr layihəsi - "Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" kitabı Fransada işıq üzə görüb.

Tərcümə Mərkəzindən bildirilib ki, iyirmi səkkiz hekayədən ibarət kitaba klassik və çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatının, İsmayıl bəy Qutqaşın, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Cəlil Məmmədquluzadə, Süleyman Sani Axundov, Mir Cəlil, İlyas Əfəndiyev, İsa Hüseynov, Sa-

bir Əhmədli, İsi Məlikzadə, Yusif Səmədoğlu, Anar, Elçin, Mövlud Süleymanlı, Şahmar, Sara Oğuz, Dilsuz, Məmməd Oruc, Rafiq Tağı, Kamal Abdulla, Saday Budaqlı, İlqar Rəsul, Şərif Ağayev və digər yazıçıların əsərləri toplanıb.

Kitabın redaktoru Çita Belgued, "Ön söz"ün müəllifi akademik Nizami Cəfərovdur.